

Ἐπιτόμιον περὶ τοῦ νόμου, τοῦ χρηγοῦντος
 προνομία ἐφευρέσεων.

Ἡ περὶ προνομίων θεσμοθεσία προτίθεται νὰ ρυθμίσῃ, σύμφωνα πρὸς τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀμοιβαίαν ὠφελείαν, τὰς σχέσεις τῶν ἐφευρετῶν καὶ τῆς κοινωνίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ δικαιώματα τοῦ πρώτου, χωρὶς νὰ θυσιάσῃ τὰ συμφέροντα τῆς δευτέρας. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη ἀνταλλακτικοῦ συμβολαίου, τὸ ὁποῖον ἐν ᾧ ἀφ' ἐνός ἐγγυᾶται εἰς τὸν ἐφευρετὴν τὴν ἀποκλειστικὴν, διὰ τινὰ ἔτη, ἐκκάρπωσιν τῶν βιομηχανικῶν ἐφευρέσεών του, περιορίζει ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐξάσκησιν τοῦ δικαιώματος τούτου εἰς ὀρισμένον ἀριθμὸν ἐτῶν, μετὰ παρέλευσιν τῶν ὁποίων ἡ κοινωνία εἰσέρχεται εἰς τὴν ἀπόλαυσιν αὐτοῦ. Ἡ ἀνταλλαγὴ αὕτη παρέχει ὠφελείας εἰς ἀμφοτέρα τὰ μέρη καὶ πρῶτον μὲν εἰς τὸν ἐφευρετὴν, ὅστις, προστατευόμενος κατὰ τῆς ἀπομιμήσεως, προάγει φανερά τὴν ἐφευρέσιν του καὶ τῇ δίδει ὅλας τὰς δυνατάς ἀναπτύξεις καὶ ἀπολαύει ὅλων τῶν ὠφελειῶν, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν αὐτὴν, ἥτις διὰ τοῦ τρόπου τούτου λαμβάνει γνῶσιν καὶ γίνεται κατόπιν κυρία μεθόδων, αἵτινες ἤθελον ἄλλως ἀπολεσθῆ δι' αὐτὴν, καθότι οἱ ἐφευρεταί, φοβούμενοι τὰς ἀπομιμήσεις, ἤθελον ἐργάζεσθαι ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ἤθελον συμπαράφερει μεθ' ἑαυτῶν εἰς τὸν τάφον τὰ ἀπόκρυφα τῶν ἐφευρέσεών των.

Τὰ προνομία (brevets d'invention), χρονολογούμενα ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1791 διεδέχθησαν τὰς προτιμήσεις (privilèges), αἵτινες πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπεκτῶντο κατ' εὐνοίαν, διὰ ραδιουργιῶν καὶ ἐνίοτε διὰ χρημάτων. Οἱ περὶ προνομίων νόμοι ἤνοιξαν νέαν ἐποχὴν εἰς τὴν βιομηχανίαν τῆς Γαλλίας, προσκαλέσαντες τοὺς Γάλλους εἰς ἀπόλαυσιν τῶν εὐεργετημάτων θεσμοθεσίας, ὑπὸ τὴν προστατευτικὴν ἐπιρροὴν τῆς ὁποίας οἱ Ἄγγλοι προῦδενον ἤδη θαυμασίως, διότι ἡ Ἄγγλία ἀπὸ τοῦ 1623 εἶχε νόμον περὶ προνομίων. Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς ἐψήφισαν περὶ τούτου νόμον ἀπὸ τοῦ 1790. Ἡ Γαλλία, ὡς ἐρέθη, κατὰ τὸ 1791, ἡ Πρωσία καὶ ἡ Ρωσσία κατὰ τὸ 1812. Ἡ Ὀλλάνδα, ἡ Βαυαρία καὶ ἡ Βυρτεμβέργη κατὰ τὸ 1817. Ἡ Αὐστρία καὶ αἱ Λομβαρδο-βενετικαὶ ἐπαρχίαι τὸ 1820. Τῶν ἐθνῶν τούτων τὸ παράδειγμα ἠκολούθησαν κατὰ μικρὸν ὅλα τ' ἄλλα Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη, ψηφισάντα τοιοῦτους νόμους, ἀλλὰ νόμοι περὶ προνομίων ἐθεσμοθετήθησαν καὶ ἐν ταῖς

Άγγλικαῖς ἀποικίαις, ἐν Βραζιλίᾳ, ἐν Βούεναις Ἁγραις, ἐν Χιλί, ἐν Κούβα, ἐν Ἀλγερίᾳ, ἐν ταῖς Ὀλλανδικαῖς Ἰνδίαῖς, ἐν ταῖς Ἰσπανικαῖς ἀποικίαις, ἐν ταῖς Ἀνατολικαῖς καὶ Δυτικαῖς Ἰνδίαῖς, ἐν τῇ Νέᾳ Γρενάδᾳ, ἐν ταῖς Δημοκρατικαῖς τῆς Ἀμερικῆς κλ. Ἐν ὅλῃ δὲ τῇ Εὐρώπῃ σήμερον δύο μόνον βασιλείαι δὲν ἔχουσι τοιοῦτον νόμον ἢ Ἑλλάς καὶ ἡ Τουρκία!

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ἡ προφανὴς ἀπόδειξις, ὅτι οἱ τόποι ἔνθα ἡ βιομηχανία καὶ ὁ πολιτισμὸς ἔκαμαν μεγαλειτέραν πρόοδον εἶναι ἐκεῖνοι, εἰς οὓς ἐνομοθετήθη τὸ ταχύτερον, ὅτι ἡ ἰδέα εἶναι ἰδιοκτησία. Ὅσοι δὲ τόποι δὲν ἔχουσιν ἀκόμη τοιοῦτον νόμον εὐρίσκονται εἰς στασιμότητα! . . .

Τὸ προνόμιον ἐφευρέσεως (brevet d'invention) δὲν εἶναι, ὡς ἐβρέθη ἀνωτέρω, προτίμησις (privilege), ἀλλ' ἀπλῶς ἔγγραφον ἀποδεικτικὸν ἰδιοκτησίας, δὲν εἶναι μονοπωλεῖον, οὔτε εὐνοια, οὔτε ἀνταμοιβή, ἀλλὰ τίτλος ἀναγνωρίζων δικαίωμα προϋπάρχον. Πᾶσα βιομηχανικὴ ἀνακάλυψις εἶναι πραγματικῶς ἰδιοκτησία ἐκείνου, ὅστις πρῶτος τὴν ἐπευρόνησεν. Ἡ ἐφεύρεσις ἀνήκει εἰς τὸν ἐφευρετὴν, ὃν τρόπον μία εἰκὼν ἀνήκει εἰς τὸν ζωγραφίσαντα αὐτήν, ἐν ποίημα εἰς τὸν ποιήσαντα αὐτό. Ἡ ἐφεύρεσις ἀνήκει εἰς τὸν ἐφευρετὴν δικαιοτέρον, ἢ ὁ ἀγρὸς, ἢ τὸ δάσος, ἔπερ ἐκληρονόμησέ τις, διότι ἐάν οὗτος δὲν τὰ κατεῖχεν, ἄλλος τις ἤθελε κατέχει αὐτά· δὲν τὰ ἐδημιούργησεν αὐτὰς, ἐν ᾧ ὁ ἐφευρετὴς ἐδημιούργησε τὴν ἐφεύρεσίν του, ἐποίησέ τι ἐκ τοῦ μηδενός, ἔδωκεν ἄξιαν εἰς πρᾶγμα, στερούμενον ταύτης πρότερον, δύναμιν εἰς τὸ ἀσθενὲς, κίνησιν καὶ ζωὴν εἰς τὸ ἀδρανὲς καὶ νεκρὸν. Διὰ τοῦτο ὅλαι αἱ πεφωτισμένοι Κυβερνήσεις περιέθλαψαν μὲ εἰδικὴν προστασίαν τοὺς ἐφευρετάς, ἐξασφαλίσασαι αὐτοῖς, διὰ τῆς χρηγήσεως τῶν προνομίων, τὴν ἀποκλειστικὴν διὰ τινα ἔτη ἀπόλαυσιν τῶν εὐφυῶν ἐπινοήσεών των. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης χρονολογοῦνται αἱ μεγάλαι ἀνακαλύψεις, δι' ἧν προήχθη εἰς τὸν σημερινὸν βαθμὴν ὁ νεώτερος πολιτισμὸς· ἄλλως τε ἡ θεσμοθεσία αὕτη, καὶ ταμειυτικῶς ἐξεταζομένη, εἶναι λίαν ὠφέλιμος, διότι, πᾶς ὁ λαμβάνων προνόμιον ἐφευρετῆς, ὑποβάλλεται εἰς πληρωμὴν ἐτησίου φόρου. Οὕτω δὲ εἰς τὰς πεπολιτισμένας ἐπικρατείας, ὅπου ἐδόθησαν μέχρι τοῦδε καὶ δίδονται ἐκάστοτε χιλιάδες προνομίων, τὰ δημόσια ταμεία ἔχουσιν ἐτησίως μεγάλας προσόδους ἐξ αὐτῶν χωρὶς τινος δαπάνης. Ἐπίσης δὲ καὶ οἱ ἐφευρεταί, προάγοντες ἀσφαλῶς τὰ ἔργα τῶν ἐπινοήσεών των καὶ ἐκμεταλλεύοντες αὐτὰ

ὠφελούσι μὲν ἐν γένει τὴν κοινωνίαν, ἀλλ' ἀνταμείβονται καὶ οὗτοι παρ' αὐτῆς γενναίως. Οὕτως ἐκ τῶν γνωστῶν ἐφευρέσεων ἡ μὲν κλωστικὴ μηχανὴ τοῦ λινarioύ ἐπωλήθη διὰ τὴν Ἀγγλίαν μόνην ἀντὶ φρ. 7,500,000, ἡ δὲ ραπτικὴ μηχανὴ ἀπέπεραν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν ἐφευρετὴν **Homme** φρ. 2,500,000, ἡ τοῦ γαλβανισμοῦ τοῦ σιδήρου φρ. 12,000,000, ἡ τοῦ καουτσούκ φρ. 20,000,000, ὁ **Jammes Watt** διὰ τὴν τελειοποίησιν τῆς ἀτμομηχανῆς ἐκέδισε φρ. 64,000,000 καὶ ὁ **Richard Arkwright**, ἐφευρετὴς τῆς κλωστικῆς μηχανῆς τοῦ βάμβακος, ἐκέδισε φρ. 168,000,000. Ἄλλ' ὅσον μεγάλα καὶ ἂν φαίνωνται τὰ ποσά, ἅπερ οἱ ἐφευρεταὶ ἐκέδισαν, εἰσι μόλοντοῦτο ἐλάχιστα ἀπέναντι τῶν κολοσιαίων κεφαλαίων τὰ ὅποια, ἐκμεταλλευθεῖσαι αἱ ἐφευρέσεις των ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν περὶ προνομίων νόμων, παρήγαγον καὶ ἔθεσαν εἰς κυκλοφορίαν.

Ἡ θεσμοθέτησις τοιοῦτου νόμου εἰς τὴν Ἑλλάδα ὄχι μόνον θέλει ἀπαλλάξει αὐτὴν ἀπὸ τῆς μομφῆς, τῆς ἀπευθυνομένης κατὰ τῶν μὴ προοδεύόντων εἰς τὸν πολιτισμὸν ἔθνῶν, ἀλλὰ καὶ θέλει συντελέσει μεγάλως εἰς τὴν εἰσαγωγὴν πολλῶν ἐφευρέσεων προνομιοῦχων ἢ ἤδη γενομένων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ εἰς ὠφέλειαν τοῦ δημοσίου ταμείου, διότι ὁ λαμβάνων τὸ προνόμιον ἐφευρετῆς ὑποχρεοῦται, ἐντὸς ἐνὸς ἢ δύο ἐτῶν, νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὴν ἐφευρέσιν του εἰς τὸ Κράτος, ἐνθα ἔλαβε τὸ προνόμιον καὶ νὰ πληρώσῃ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐτησίως φέρον τινα, ἐπὶ ποινῇ ἀπωλείας τῶν δικαιωμάτων του. Συνήθως δὲ οἱ ἐφευρεταὶ λαμβάνουσι προνόμιον εἰς ὅλας τὰς ἐπικρατείας, ἐνθα ὑπάρχουσι νόμοι περὶ τούτων. Οὕτως ἡ Ἑλλάς, ψηφίζουσα τοιοῦτον νόμον, θέλει ὠφελῆθῃ μεγάλως ἐκ τῶν ἐκμεταλλευθησομένων ἐνταῦθα ἐφευρέσεων διὰ τὰς ὅποιας ἀλλοδαποὶ ἐφευρεταὶ θὰ λάβωσι προνόμια. Ἄλλὰ καὶ ἐκτὸς τούτου ἂς ἐλπίσωμεν, ὅτι εἰς τὴν προνομιοῦχον ταύτην χώραν τῆς εὐφυΐας, ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν προστασίαν τοιοῦτου νόμου, θέλουσιν ἐπινοηθῆ καὶ προαχθῆ ἐφευρέσεις σπουδαῖαι, αἵτινες θὰ ὠφελήσωσι πολυειδῶς τὴν πατρίδα.

Ἄλλως τε ὁ νόμος οὗτος εἶναι ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς νομοθεσίας μας, διότι καὶ ὁ ποινικὸς μας νόμος ἐν ταῖς ἀρθροῖς 432 καὶ 433 μνημονεύει αὐτοῦ, εἶναι δ' ἀπορίας ἄξιον, πῶς ἐν διαστήματι τριακονταετίας, οὐδεμίᾳ ἐλήφθη φροντίς περὶ συντάξεως καὶ ψηφίσεως τοιοῦτου νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 24 Νοεμβρίου 1863.